ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 22ας Σεπτεμβρίου 1998 *

Στην υπόθεση C-61/97,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Retten i Ålborg (Δανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Foreningen af danske Videogramdistributører, ενεργούσας για λογαριασμό των

Egmont Film A/S,

Buena Vista Home Entertainment A/S,

Scanbox Danmark A/S,

Metronome Video A/S,

Polygram Records A/S,

Nordisk Film Video A/S,

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

Irish Video A/S,

Warner Home Video Inc.,

και

Laserdisken,

υποστηριζόμενης από τους: **Sammenslutningen af Danske Filminstruktører,**

Michael Viuf Christiansen,

Pioneer Electronics Denmark A/S,

Videoforhandler Ove Jensen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 30, 36, 85 και 86 της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και της οδηγίας 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 346, σ. 61),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, C. Gulmann, M. Wathelet και R. Schintgen, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray, J.-P. Puissochet (εισηγητή), G. Hirsch, L. Sevón και K. M. Ιωάννου, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Foreningen af danske Videogramdistributører, ενεργούσα για λογαριασμό της Egmont Film A/S κ.λπ., εκπροσωπούμενη από τον Johan Schlüter, δικηγόρο Κοπεγχάγης,

— η Warner Home Video Inc., εκπροσωπούμενη από τον Stephen Kon, solicitor του δικηγορικού γραφείου S. J. Berwin & Co., και τον Strange Beck, δικηγόρο Κοπεγχάγης,

— η Laserdisken, εκπροσωπούμενη από τον ιδιοκτήτη της, Hans Kristian Pedersen,

— η Sammenslutningen af Danske Filminstruktører και ο Michael Viuf Christiansen, εκπροσωπούμενοι από τον Anders Hjulmand, δικηγόρο Ålborg,

— η Pioneer Electronics Denmark A/S, εκπροσωπούμενη από τον Leif Hansen, administrerende direktør,

— η Videoforhandler Ove Jensen, εκπροσωπούμενη από τον Per Mogensen, δικηγόρο Åbybro,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Peter Biering, προϊστάμενο τμήματος στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Kareen Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Philippe Martinet, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Holger Rotkirch, προϊστάμενο της υπηρεσίας νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη Lindsey Nicoll, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενη από τον Daniel Alexander, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους Berend Jan Drijber και Hans Støvlbæk, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Foreningen af danske Videogramdistributører, ενεργούσας για λογαριασμό της Egmont Film A/S κ.λπ., της Warner Home Video Inc., της Laserdisken, της Δανικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 31ης Μαρτίου 1998,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Μαΐου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 7ης Φεβρουαρίου 1997, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Φεβρουαρίου 1997, το Retten i Ålborg (Πρωτοδικείο του Ålborg) υπέβαλε βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 30, 36, 85 και 86 της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και της

οδηγίας 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 346, σ. 61, στο εξής: οδηγία).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Foreningen af danske Videogramdistributører (ενώσεως των Δανών διανομέων βιντεογραφημάτων, στο εξής: FDV), ενεργούσας για λογαριασμό της Egmont Film A/S κ.λπ., και της δανικής επιχειρήσεως Laserdisken, η οποία ειδικεύεται στην εμπορία κινηματογραφικών έργων μεταγραφέντων σε δίσκους αναγνώσεως με ακτίνες laser (στο εξής: βιντεοδίσκοι), σχετικά με την εκμίσθωση στη Δανία τέτοιων προϊόντων που εισάγονται από το Ηνωμένο Βασίλειο.

3 Κατά το δανικό δίκαιο, η εκμίσθωση κινηματογραφικών έργων εξαρτάται από άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (άρθρο 23, παράγραφος 3, του νόμου περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως συμπληρώθηκε το 1989). Διάταξη της ίδιας φύσεως εισήχθη στην αγγλική νομοθεσία, με ισχύ από την 1η Αυγούστου 1989 (νόμος του 1988 περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, των δικαιωμάτων επί σχεδίων και υποδειγμάτων και των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, άρθρα 16 έως 18).

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας επιβάλλει στα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν το δικαίωμα εγκρίσεως ή απαγορεύσεως της εκμισθώσεως και του δανεισμού πρωτοτύπων έργων και αντιγράφων που προστατεύονται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και άλλων αντικειμένων. Βάσει της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, τα ανωτέρω δικαιώματα δεν αναλίσκονται με την πώληση ή οποιαδήποτε άλλη πράξη διαδόσεως. Επί πλέον, από το άρθρο 9 της οδηγίας προκύπτει ότι, μη θιγομένων των ειδικών διατάξεων περί του δικαιώματος εκμισθώσεως και δανεισμού, ιδίως δε των διατάξεων του άρθρου 1, παράγραφος 4, το δικαίωμα διανομής, το οποίο είναι το αποκλειστικό δικαίωμα διαθέσεως στο κοινό, μέσω πωλήσεως ή με άλλον τρόπο, ενός από τα αντικείμενα που αφορά η οδηγία, αναλίσκεται μόνο στην περίπτωση πρώτης πωλήσεως εντός της Κοινότητας του αντικειμένου αυτού από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

5 Η Laserdisken, η οποία από το 1985 πωλεί εντός της Δανίας βιντεοδίσκους που εισάγονται από το Ηνωμένο Βασίλειο, άρχισε, από το 1987, και να εκμισθώνει τέτοιες ταινίες, ως μέσο προωθήσεως των πωλήσεων των προϊόντων αυτών, τα

οποία είναι σαφώς ακριβότερα από τις ταινίες σε βιντεοκασέτα και αγοράζονται κυρίως από καταναλωτές που ήδη γνωρίζουν το έργο. Από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι, καίτοι οι κάτοχοι των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας είχαν σιωπηρώς δεχθεί να προσφέρονται οι πιο πάνω βιντεοδίσκοι προς εκμίσθωση στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν είχαν επιτρέψει την εκμίσθωση αυτή εκτός του εν λόγω κράτους μέλους.

6 Το 1992, η Laserdisken διώχθηκε για παράνομη εκμίσθωση, αντίθετη με το άρθρο 23, παράγραφος 3, του νόμου περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και της απαγορεύθηκε, μέσω εγγυοδοσίας που συνέστησε η FDV για τη ζημία που θα μπορούσε να προκύψει από την απαγόρευση αυτή, η εκμίσθωση κινηματογραφικών έργων για τα οποία τα δικαιώματα αναπαραγωγής και διανομής στη Δανία ανήκουν στα μέλη της ενώσεως αυτής. Η απαγόρευση αυτή διατάχθηκε από τον fogedret (δικαστή αρμόδιο επί ασφαλιστικών μέτρων) και επικυρώθηκε στον δεύτερο βαθμό από το Vestre Landsret.

7 Στο πλαίσιο «αγωγής δικαιολογήσεως» του αιτήματος απαγορεύσεως, το Retten i Ålborg, εκτιμώντας ότι η λύση της διαφοράς εξαρτάται από την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα, απόφαση που επικυρώθηκε στον δεύτερο βαθμό από το Vestre Landsret, το οποίο όμως τροποποίησε ελαφρώς τη διατύπωση των ερωτημάτων αυτών. Όπως έχουν τώρα, τα ερωτήματα είναι διατυπωμένα ως εξής:

«Στερούν το άρθρο 30, σε συνδυασμό με το άρθρο 36, καθώς και τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης ΕΚ από το πρόσωπο, στο οποίο έχει μεταβιβαστεί από τον κάτοχο αποκλειστικών δικαιωμάτων επί κινηματογραφικού έργου το αποκλειστικό δικαίωμα παραγωγής και διανομής αντιγράφων του έργου αυτού εντός κράτους μέλους, τη δυνατότητα να επιτρέπει την εκμίσθωση των δικών του προϊόντων και συγχρόνως να απαγορεύει την εκμίσθωση εισαγομένων προϊόντων που διατέθηκαν στην αγορά εντός άλλου κράτους μέλους όπου ο κάτοχος των αποκλειστικών δικαιωμάτων παραγωγής και διανομής των αντιγράφων μεταβίβασε την κυριότητα των αντιγράφων αυτών αποδεχθείς σιωπηρώς την εκμίσθωση των εν λόγω αντιγράφων εντός του τελευταίου κράτους μέλους;

Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η οδηγία 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως και δανεισμού καθώς και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας, έχει τεθεί σε ισχύ, υποβάλλεται το ίδιο ερώτημα, εφόσον θεωρηθεί ότι η οδηγία αυτή έχει σημασία για την απάντηση.»

8 Με τα δύο ερωτήματά του, το αιτούν δικαστήριο ρωτά το Δικαστήριο αν τα πιο πάνω άρθρα της Συνθήκης και η οδηγία εμποδίζουν τον κάτοχο του αποκλειστικού δικαιώματος εκμισθώσεως να απαγορεύσει εντός κράτους μέλους την εκμίσθωση αντιγράφων κινηματογραφικού έργου, ενώ η εκμίσθωση των αντιγράφων αυτών έχει επιτραπεί εντός άλλου κράτους μέλους.

9 Επιβάλλεται η διαπίστωση, εκ προοιμίου, ότι η διάταξη περί παραπομπής, καίτοι αναφέρει τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης μεταξύ των κοινοτικών διατάξεων των οποίων την ερμηνεία ζητεί το εθνικό δικαστήριο, ουδόλως διευκρινίζει τους λόγους που το οδήγησαν να διερωτηθεί ως προς το περιεχόμενο των άρθρων αυτών στο πλαίσιο των πραγματικών και νομικών στοιχείων της διαφοράς της κύριας δίκης. Ελλείψει τέτοιων διευκρινίσεων, το αιτούν δικαστήριο, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 17 των προτάσεών του, δεν παρέσχε στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να του δώσει λυσιτελή ερμηνεία των εν λόγω άρθρων.

10 Υπό τις συνθήκες αυτές, κατά πάγια νομολογία, της οποίας οι επιταγές ισχύουν όλως ιδιαιτέρως στον τομέα του ανταγωνισμού, ο οποίος χαρακτηρίζεται από περίπλοκες πραγματικές και νομικές καταστάσεις (βλ., ιδίως, την απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1993, C-320/90 έως C-322/90, Telemarsicabruzzo κ.λπ., Συλλογή 1993, σ. I-393, σκέψεις 6 και 7, και τη διάταξη της 19ης Μαρτίου 1993, C-157/92, Banchero, Συλλογή 1993, σ. I-1085, σκέψεις 4 και 5), τα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο πρέπει να θεωρηθούν απαράδεκτα κατά το μέρος που αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, τα ερωτήματα αυτά μπορούν να εξεταστούν μόνον όσον αφορά την ερμηνεία των άρθρων 30 και 36 της Συνθήκης καθώς και της οδηγίας.

11 Συναφώς, η FDV, η Warner Home Video Inc., η Δανική, η Γαλλική, η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, προτείνουν στο Δικαστήριο να δώσει αρνητική απάντηση στα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου. Ισχυρίζονται, ουσιαστικώς, ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 17ης Μαΐου 1988, 158/86, Warner Brothers και Metronome Video, Συλλογή 1988, σ. 2605) και από την οδηγία προκύπτει ότι το δικαίωμα εγκρίσεως ή απαγορεύσεως της εκμισθώσεως ταινίας προσομοιάζει με το δικαίωμα δημοσίας παραστάσεως και ότι, αντίθετα με το δικαίωμα διανομής, δεν αναλίσκεται με την πρώτη άσκησή του.

12 Η Laserdisken και οι παρεμβάντες υπέρ αυτής στην κύρια δίκη φρονούν, αντιθέτως, ότι η συγκατάθεση για την εκμίσθωση συνεπάγεται την ανάλωση του αποκλειστικού δικαιώματος απαγορεύσεως της εκμισθώσεως αντιγράφων κινηματογραφικού έργου και ότι η χρησιμοποίηση του δικαιώματος αυτού εντός των περιστάσεων που έχουν περιγραφεί είναι ασυμβίβαστη με τα άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης, καθώς και με τον στόχο της οδηγίας, η οποία σκοπεί ιδίως να δημιουργήσει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα.

13 Όπως υπενθύμισε στο Δικαστήριο στη σκέψη 14 της αποφάσεως της 28ης Απριλίου 1998, C-200/96, Metronome Musik (Συλλογή 1998, σ. I-1953), η αρχή της αναλώσεως των δικαιωμάτων διανομής στην περίπτωση πωλήσεως, από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του, έργων που προστατεύονται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας απορρέει από πάγια νομολογία κατά την οποία, καίτοι το άρθρο 36 της Συνθήκης επιτρέπει παρεκκλίσεις από την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων για λόγους προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, οι παρεκκλίσεις αυτές γίνονται δεκτές μόνο στο μέτρο που δικαιολογούνται από τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων που αποτελούν το ειδικό αντικείμενο της ιδιοκτησίας αυτής. Όμως, το αποκλειστικό δικαίωμα που εγγυάται η νομοθεσία κράτους μέλους περί βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας αναλίσκεται όταν το προϊόν διοχετεύεται νομίμως στην αγορά άλλου κράτους μέλους από αυτόν τούτον τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 20ής Ιανουαρίου 1981, 55/80 και 57/80, Musik-Vertrieb membran και K-tel International, Συλλογή 1981, σ. 147, σκέψεις 10 και 15, και της 22ας Ιανουαρίου 1981, 58/80, Dansk Supermarked, Συλλογή 1981, σ. 181, σκέψη 11).

14 Ωστόσο, όπως επίσης υπενθύμισε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση της 17ης Μαΐου 1988, Warner Brothers και Metronome Video, τα λογοτε-

χνικά και καλλιτεχνικά έργα μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο εμπορικής εκμεταλλεύσεως είτε μέσω δημοσίων παραστάσεων είτε μέσω αναπαραγωγής και θέσεως σε κυκλοφορία των υλικών υποθεμάτων επί των οποίων έχουν εγγραφεί. Τούτο συμβαίνει, για παράδειγμα, με την εκμίσθωση βιντεοκασετών, η οποία αφορά κοινό διαφορετικό εκείνου της πωλήσεως και αποτελεί σημαντική δυνητική πηγή εισοδημάτων για τους δημιουργούς ταινιών.

15 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει τονίσει ότι, με το να επιτρέπεται η είσπραξη δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μόνο για τις πωλήσεις που γίνονται τόσο σε απλούς ιδιώτες όσο και σε εκμισθωτές βιντεοκασετών, δεν είναι δυνατό να εξασφαλιστεί στους δημιουργούς ταινιών αμοιβή που να είναι ανάλογη με τον αριθμό των εκμισθώσεων που όντως πραγματοποιήθηκαν και να τους διαφυλάσσει ικανοποιητικό μερίδιο στην αγορά εκμισθώσεων. Συνεπώς, οι νομοθεσίες που έχουν προβλέψει ειδική προστασία του δικαιώματος εκμισθώσεως βιντεοκασετών δικαιολογούνται από λόγους προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, υπό την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης (προαναφερθείσα απόφαση της 17ης Μαΐου 1988, Warner Brothers και Metronome Video, σκέψεις 15 και 16).

16 Επί πλέον, στην ίδια απόφαση, σκέψεις 17 και 18, το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα ότι ο δημιουργός που πώλησε τη βιντεοκασέτα μιας ταινίας εντός κράτους μέλους όπου η νομοθεσία δεν του αναγνωρίζει κανένα αποκλειστικό δικαίωμα εκμισθώσεως πρέπει να αποδεχθεί τις συνέπειες της επιλογής του και την ανάλωση του δικαιώματός του περί εναντιώσεως στην εκμίσθωση της βιντεοκασέτας αυτής εντός οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους. Συγκεκριμένα, όταν μια εθνική νομοθεσία αναγνωρίζει στους δημιουργούς ειδικό δικαίωμα εκμισθώσεως βιντεοκασετών, το δικαίωμα αυτό θα καθίστατο άνευ περιεχομένου αν ο κάτοχός του δεν ήταν σε θέση να επιτρέπει τις εκμισθώσεις.

17 Επομένως, η θέση σε κυκλοφορία υποθέματος εικόνας και ήχου δεν μπορεί εξ ορισμού να καταστήσει νόμιμες άλλες πράξεις εκμεταλλεύσεως του προστατευόμενου έργου, όπως η εκμίσθωση, που είναι διαφορετικής φύσεως από την πώληση ή οποιαδήποτε άλλη νόμιμη πράξη διανομής. Ακριβώς όπως το δικαίωμα παραστάσεως διά δημοσίας εκτελέσεως ενός έργου (βλ., συναφώς, την απόφαση της 13ης Ιουλίου 1989, 395/87, Tournier, Συλλογή 1989, σ. 2521, σκέψεις 12 και 13), το δικαίωμα εκμισθώσεως παραμένει ένα από τα προνόμια του δημιουργού και του παραγωγού παρά την πώληση του υλικού υποθέματος

που περιέχει το έργο (προαναφερθείσα απόφαση της 28ης Απριλίου 1998, Metronome Musik, σκέψη 18).

18 Η ίδια συλλογιστική πρέπει να ακολουθηθεί όσον αφορά τα αποτελέσματα της εκμισθώσεως. Όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 15 των προτάσεών του, το αποκλειστικό δικαίωμα εκμισθώσεως των διαφόρων αντιγράφων του έργου που ενσωματώνεται σε βιντεογράφημα είναι, λόγω της φύσεώς του, δεκτικό εκμεταλλεύσεως μέσω επαναλαμβανομένων και δυνητικώς απεριορίστων πράξεων, κάθε μία από τις οποίες συνεπάγεται δικαίωμα αμοιβής. Το ειδικό δικαίωμα εγκρίσεως ή απαγορεύσεως της εκμισθώσεως θα καθίστατο άνευ περιεχομένου αν αναλισκόταν απλώς και μόνο με την πρώτη προσφορά προς εκμίσθωση.

19 Όσον αφορά την οδηγία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν το ιστορικό της διαφοράς της κύριας δίκης είναι προγενέστερα της ημερομηνίας εκδόσεως της οδηγίας. Ωστόσο, εφόσον η διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων κινήθηκε αφότου η οδηγία είχε αρχίσει να παράγει έννομα αποτελέσματα εντός των περί ων πρόκειται κρατών μελών και εφόσον το αιτούν δικαστήριο ρώτησε το Δικαστήριο σχετικά ακριβώς με το ζήτημα αυτό, η απάντηση στην αίτησή του ερμηνείας πρέπει να αφορά και την οδηγία.

20 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, καίτοι η οδηγία αναφέρεται, στην τρίτη αιτιολογική της σκέψη, προς δικαιολόγηση της εξαλείψεως των διαφορών μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών, στον στόχο που εξαγγέλλει το άρθρο 8 Α της Συνθήκης, ο οποίος συνίσταται στο να δημιουργηθεί ένας χώρος χωρίς εσωτερικά σύνορα, η οδηγία αυτή έχει ως αντικείμενο, όπως το Δικαστήριο τόνισε στη σκέψη 22 της προαναφερθείσας αποφάσεως της 28ης Απριλίου 1998, Metronome Musik, την καθιέρωση εναρμονισμένης νομικής προστασίας εντός της Κοινότητας όσον αφορά το δικαίωμα εκμισθώσεως και δανεισμού καθώς και ορισμένα συγγενικά με την πνευματική ιδιοκτησία δικαιώματα στον τομέα της ιδιοκτησίας επί των προϊόντων της διανοίας. Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία προβαίνει σε διάκριση μεταξύ του ειδικού δικαιώματος εκμισθώσεως και δανεισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο της 1, και του δικαιώματος διανομής, το οποίο διέπεται από το άρθρο της 9 και ορίζεται ως το αποκλειστικό δικαίωμα διαθέσεως στο κοινό, κυρίως μέσω πωλήσεως, ενός από τα αντικείμενα που αφορά το άρθρο αυτό. Ενώ το δικαίωμα εκμισθώσεως δεν αναλίσκεται με την πώληση ή οποιαδήποτε άλλη πράξη διαδόσεως του αντικειμένου αυτού, το δικαίωμα διανομής, αντιθέτως, αναλίσκεται στην περίπτωση πρώτης πωλήσεως εντός της Κοινότητας από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του (προαναφερθείσα απόφαση της 28ης Απριλίου 1998, Metronome Musik, σκέψη 19).

21 Συνεπώς, η οδηγία αποκλείει ρητώς τη δυνατότητα αναλώσεως του δικαιώματος εκμισθώσεως, αντίθετα προς το δικαίωμα διανομής, με οποιαδήποτε πράξη διαδόσεως του σχετικού αντικειμένου. Όπως τονίστηκε στη σκέψη 18 της παρούσας αποφάσεως, ο αποκλεισμός αυτός δικαιολογείται από την ίδια τη φύση του δικαιώματος εκμισθώσεως, το οποίο θα καθίστατο άνευ περιεχομένου αν αναλισκόταν απλώς και μόνο με την πρώτη προσφορά προς εκμίσθωση.

22 Έτσι, αντίθετα με όσα υποστηρίζουν η εναγόμενη της κύριας δίκης και οι παρεμβαίνοντες, τόσο από την ερμηνεία των άρθρων 30 και 36 της Συνθήκης, όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όσο και από την ερμηνεία της οδηγίας προκύπτει ότι το αποκλειστικό δικαίωμα εγκρίσεως ή απαγορεύσεως της εκμισθώσεως μιας ταινίας δεν αναλίσκεται λόγω της πρώτης ασκήσεώς του εντός ενός από τα κράτη μέλη της Κοινότητας. Συνεπώς, η χρησιμοποίηση του δικαιώματος αυτού υπό περιστάσεις όπως αυτές που περιγράφονται στη διάταξη περί παραπομπής δεν είναι αντίθετη με τις διατάξεις αυτές.

23 Επομένως, στο αιτούν δικαστήριο πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης και η οδηγία δεν εμποδίζουν τον κάτοχο του αποκλειστικού δικαιώματος εκμισθώσεως να απαγορεύσει εντός κράτους μέλους την εκμίσθωση αντιγράφων κινηματογραφικού έργου, ενώ η εκμίσθωση των αντιγράφων αυτών έχει επιτραπεί εντός άλλου κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

24 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Δανική, η Γαλλική, η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και η Επιτροπή, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 7ης Φεβρουαρίου 1997 το Retten i Ålborg, αποφαίνεται:

Τα άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης ΕΚ και η οδηγία 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας, δεν εμποδίζουν τον κάτοχο του αποκλειστικού δικαιώματος εκμισθώσεως να απαγορεύσει εντός κράτους μέλους την εκμίσθωση αντιγράφων κινηματογραφικού έργου, ενώ η εκμίσθωση των αντιγράφων αυτών έχει επιτραπεί εντός άλλου κράτους μέλους.

Rodríguez Iglesias Gulmann Wathelet

Schintgen Mancini Moitinho de Almeida

Murray Puissochet Hirsch

Sevón Ιωάννου

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Σεπτεμβρίου 1998.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias